

مصوبه پنجاه و نهمین جلسه هیئت امنای
سازمان تحقیقات، آموزش و ترویج کشاورزی
تاریخ تصویب: ۱۴۰۳/۱۱/۲۷

بسمه تعالی

سازمان تحقیقات، آموزش و ترویج کشاورزی

مؤسسه تحقیقات ثبت و گواهی بذر و نهال

تدوین استاندارد ملی نهال چای

دفتر هیأت امنای سازمان
تحقیقات و آموزش کشاورزی

بازنگری استاندارد ملی تکثیر نهال چای (تاریخ تدوین: ۱۴۰۳/۲/۱۸)

تایید دبیرخانه هیئت ممیزه و هیئت های امنای سازمان

مصوبه پنجاه و نهمین جلسه هیئت امنای
سازمان تحقیقات، آموزش و ترویج کشاورزی
تاریخ تصویب: ۱۴۰۳/۱۱/۲۷

۷-۲- گلدان

۷-۲-۱- اندازه دهانه گلدان ۸ تا ۱۰ سانتیمتر، طول آن ۱۵ تا ۲۰ سانتیمتر و ته آن دارای زهکش کافی باشد.

۷-۲-۲- ریشه‌های قلمه از ته گلدان خارج نشده باشد.

۷-۲-۳- ریشه‌های گیاهچه‌ها پیچ خورده نباشد.

۷-۳- سینی نشاء

۷-۳-۱- حجم حفره‌های سینی حداقل ۳۰۰ میلی لیتر باشد.

۷-۳-۲- گیاهچه‌ها نباید دارای ریشه‌های پیچ خورده باشند.

۸- استاندارد نهال چای

۸-۱- سن نهال چای حداقل ۱۴ ماه باشد.

۸-۲- ارتفاع نهال چای حداقل ۵۰ سانتیمتر باشد.

۸-۳- قطر نهال چای در محل طوقه حداقل ۰/۸ سانتیمتر باشد.

۸-۴- نهال چای در زمان جابجایی دارای حداقل ۶ برگ باشد.

۸-۵- نهال چای در زمان جابجایی از علائم آلودگی به آفات و بیماری‌های گیاهی (پیوست ۱) عاری باشد.

۸-۶- نهال چای در زمان جابجایی جوانه فعال نداشته باشد.

۸-۷- نهال چای در زمان جابجایی دارای ریشه کافی (برای نهال‌های گلدانی به صورت ریشه پر) باشد.

۸-۸- نهال چای باید عاری از آفات و بیماری‌های غیر قرنطینه‌ای چای مانند نماتد زخم چای (*Pratylenchus Loosi*),

شپشک سفید توت (*Pseudoaulacaspis pentagona*), شپشک آردآلود چای (*Pseudococcus viburni*) و بالشک دراز

اندام (*Pulvinaria floccifera*) باشد.

بازنگری استاندارد ملی تکثیر نهال چای (تاریخ تدوین: ۱۴۰۳/۲/۱۸)

تایید دبیرخانه هیئت ممیزه و هیئت‌های امنای سازمان

دفتر هیأت امنای سازمان
تحقیقات و آموزش کشاورزی

مصوبه پنجاه و نهمین جلسه هیئت امنای
سازمان تحقیقات، آموزش و ترویج کشاورزی
تاریخ تصویب: ۱۴۰۳/۱۱/۲۷

۶- شرایط اندام تکثیری (قلمه)

- ۶-۱- بهترین زمان برای قلمه گیری چای، اواخر بهار تا اوایل تابستان یا در اواخر تابستان تا اوایل پاییز است.
- ۶-۲- قلمه چای باید دارای یک برگ بالغ و یک جوانه جانبی سالم باشد.
- ۶-۳- طول قلمه چای حدود ۴ سانتیمتر باشد.
- ۶-۴- قلمه چای از قسمت میانی شاخساره‌ی سال جاری که حالت نیمه خشبی دارد، گرفته شود.
- ۶-۵- شاخساره انتخابی برای قلمه، جوانه جانبی رشد کرده و جوانه گل متورم نداشته باشد.
- ۶-۶- برش بالایی قلمه کمی بالاتر از محل جوانه جانبی کنار برگ و جهت برش‌ها در راستای شیب برگ باشد.
- ۶-۷- سرشاخه‌ها با هدف قلمه گیری در اوایل صبح تهیه شده و تدابیر لازم برای جلوگیری از اتلاف رطوبت و شادابی قلمه‌ها بکار گرفته شود.
- ۶-۸- قلمه‌ها پیش از انتقال به بستر کشت با قارچکش مناسب ضدعفونی شوند.
- ۶-۹- استفاده از هورمون ریشه‌زایی جهت تسریع و افزایش ریشه‌زایی قلمه‌ها توصیه می‌شود.

۷- بستر ریشه‌دار کردن قلمه چای

- بستر ریشه‌دار کردن قلمه چای شنی لومی با بافت نرم یا متوسط، اسیدی و با pH حدود ۴/۵ تا ۵/۵ باشد.
- قلمه چای در بستر خزانه، گلدان یا سینی نشاء با حجم خاک مناسب به شرح ذیل ریشه‌دار می‌شود.
- ۷-۱- خزانه
 - ۷-۱-۱- عرض خزانه ۱۲۰ سانتی‌متر و طول آن متناسب با حجم تولید در نظر گرفته شود و دارای زهکش مناسب باشد.
 - ۷-۱-۲- جهت بستر خزانه شمالی-جنوبی باشد.
 - ۷-۱-۳- ایجاد سایه‌بان با پوشش مناسب (به تناسب فصل) به ارتفاع ۱/۸ تا ۲/۱ متر برای بسترها ضروری است.
 - ۷-۱-۴- خاک بستر کشت باید عاری از نماتد قلوهای مرکبات *Rotylenchulus reniformis* و نماتد مولد گره ریشه *Meloidogyne hapla* و *Meloidogyne arenaria* و نماتد مولد زخم ریشه *Pratylenchus spp* باشد.

بازنگری استاندارد ملی تکثیر نهال چای (تاریخ تدوین: ۱۴۰۳/۲/۱۸)

تایید دبیرخانه هیئت ممیزه و هیئت های امنای سازمان

دفتر هیات امنای سازمان
تحقیقات و آموزش کشاورزی

مصوبه پنجاه و نهمین جلسه هیئت امنای
سازمان تحقیقات، آموزش و ترویج کشاورزی
تاریخ تصویب: ۱۴۰۳/۱۱/۲۷

۴- ویژگی های بوته مادری

۴-۱- بوته مادری دارای اصالت باشد.

۴-۲- حداقل سن بوته مادری با هدف بهره برداری اقتصادی ۱۰ سال باشد.

۴-۳- فاصله بوته ها روی ردیف و بین ردیف ها به ترتیب ۷۰ و ۱۰۰ سانتیمتر باشد.

۴-۴- بوته ها در فاز رویشی و فاقد گل باشند.

۴-۵- بوته ها دارای رشد مناسب و فاقد هرگونه عارضه ناشی از توقف رشد (جوانه غیر فعال / بنجی) باشند.

۴-۶- تغذیه و تامین عناصر غذایی مورد نیاز بوته مادری مطابق نتایج آزمون خاک و توصیه های کارشناسی انجام شود.

۴-۷- برای تهیه شاخه مناسب جهت قلمه گیری، بوته مادری دو بار در سال هرس شود.

۴-۸- بوته مادری به شکلی پرورش داده شود که دارای شاخه های یکنواخت باشد.

۴-۹- شاخساره ها دارای رشد متوازن با فواصل میانگره ۴ تا ۶ سانتیمتر بوده و شاخساره جانبی نداشته باشند.

۵- شرایط انتخاب محل نهالستان

۵-۱- مکان نهالستان در محلی با قابلیت دسترسی مناسب و دارای نور کافی باشد.

۵-۲- محل نهالستان باد خیر نباشد.

۵-۳- در انتخاب محل، از مناطق پست که مستعد سیلاب هستند و از مناطقی که خطر سرمازدگی دارند، صرف نظر شود.

۵-۴- نهالستان دارای منبع آب کافی و پایدار، ترجیحا از منابع زیرزمینی (چاه) باشد. EC آب کمتر از ۱۰۰۰ میکرو زمینس و میزان کلر آن کمتر از ۳/۵ میلی اکسی والان در لیتر باشد. آب مصرفی نباید از هرز آب سایر مزارع و باغات باشد.

۵-۵- نهالستان باید در زمینی مسطح با شیب ملایم و زهکشی خوب واقع شود. آب زیادی در پای قلمه ها می تواند باعث پوسیدگی قلمه ها و مرگ گیاه شود.

۵-۶- محل نهالستان ترجیحا به محل باغ مادری نزدیک باشد و اصول فنی برای انتقال مواد تکثیری رعایت شود.

بازنگری استاندارد ملی تکثیر نهال چای (تاریخ تدوین: ۱۴۰۳/۲/۱۸)

تایید دبیرخانه هیئت ممیزه و هیئت های امنای سازمان

دفتر هیأت امنای سازمان
تحقیقات و آموزش کشاورزی

مصوبه پنجاه و نهمین جلسه هیئت امنای
سازمان تحقیقات، آموزش و ترویج کشاورزی
تاریخ تصویب: ۱۴۰۳/۱۱/۲۷

۱- مقدمه

مؤسسه تحقیقات ثبت و گواهی بذر و نهال به استناد بند (د) ماده ۶ قانون ثبت ارقام گیاهی و کنترل و گواهی بذر و نهال، مسئولیت تدوین و بروز رسانی استانداردهای ملی تولید بذر، نهال و مواد تکثیری و پیگیری تصویب آن در هیأت امنای سازمان تحقیقات، آموزش و ترویج کشاورزی را بر عهده دارد. تولیدکنندگان انواع مواد تکثیری گیاهان (تکثیر جنسی و یا غیر جنسی) پس از اخذ مجوز تولید از مؤسسه، موظف هستند مطابق با استانداردهای ابلاغ شده، اقدام به تکثیر مواد گیاهی کنند. عدم رعایت این استانداردها مطابق ماده ۷ قانون تخلف محسوب شده و تولیدکننده موظف به جبران ضرر و زیان ناشی از این امر است. در این راستا، این مؤسسه با همکاری کارگروهی از متخصصین پژوهشکده چای، سازمان چای، سازمان حفظ نباتات و بخش خصوصی اقدام به تدوین استاندارد ملی نهال چای نموده است.

۲- هدف

هدف از تدوین این استاندارد، تعیین الزامات و ارائه راهنما برای تولیدکنندگان نهال چای است تا از این طریق بتوان گیاهان سالم، پر رشد و یکنواخت از ارقام مناسب تولید کرد.

۳- شرایط عمومی

- ۳-۱- تولیدکننده ملزم به اخذ مجوز تولید نهال چای از مؤسسه تحقیقات ثبت و گواهی بذر و نهال است.
- ۳-۲- محل تولید نهال چای باید عاری از آفات و بیماری‌های مهم قرنطینه‌ای شامل سفید بالک چای (*Parabemisia miricae*)، نماتد قلوهای مرکبات (*Rotylenchulus reniformis*) و نماتد مولد گره ریشه (*Meloidogyne hapla*) و (*M. arenari*) باشد.
- ۳-۳- رعایت حداقل فاصله ایمنی ۱۰ متر از باغ‌های چای الزامی است.
- ۳-۴- حداقل سطح زمین برای هر واحد تولیدی نهال چای ۱۵۰۰ متر مربع است.
- ۳-۵- تولیدکننده نهال چای باید اندام تکثیری مورد نیاز را از بوته‌های مادری سالم و اصیل (True to typeness) تهیه نماید.
- ۳-۶- تولیدکننده ملزم به رعایت کلیه حقوق مالکیت مادی و معنوی صاحبان امتیاز ماده گیاهی ثبت شده است.

بازنگری استاندارد ملی تکثیر نهال چای (تاریخ تدوین: ۱۴۰۳/۲/۱۸)

تایید دبیرخانه هیئت ممیزه و هیئت های امنای سازمان

دفتر هیأت امنای سازمان
تحقیقات و آموزش کشاورزی